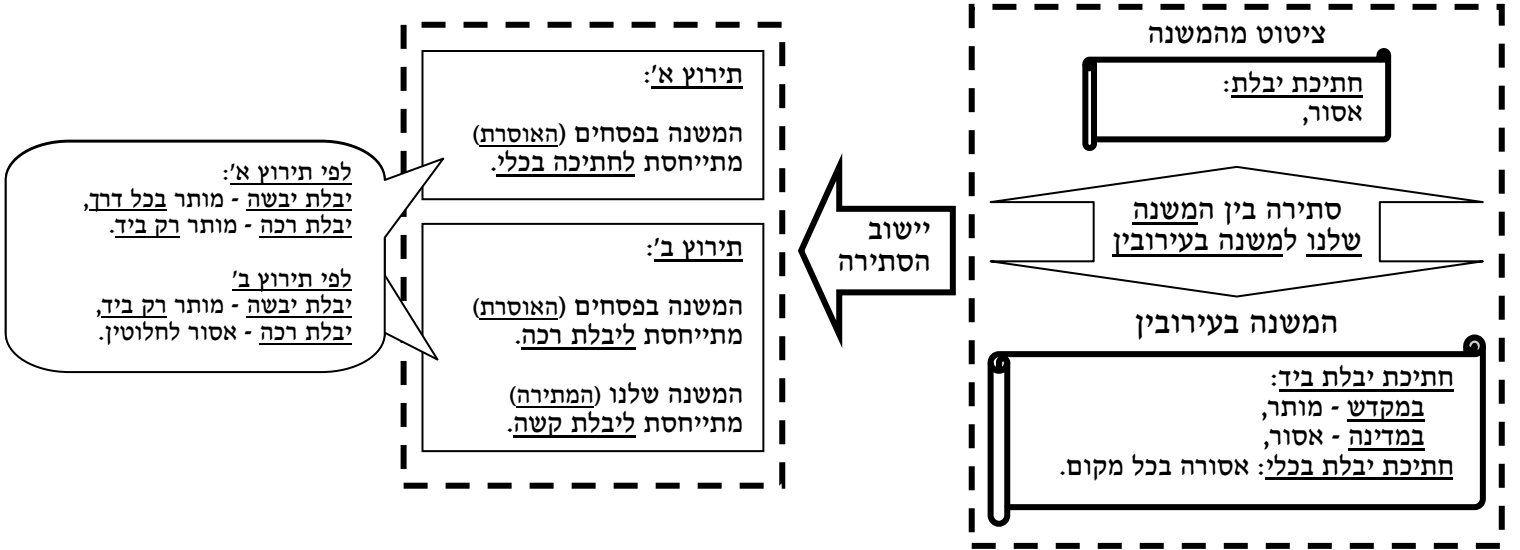

פסחים סח. (ש25 הנקודתיים) עד סט: (המשנה)

ביאורי מושגים
 הזאת מי חטאת - אדם או כלי שנטמאו ממת צריכים שיזו עליהם מי חטאת ביום השלישי וביום השביעי, אחרי כן הם טובלים ובמוצאי היום השביעי הם נטהרים לחלוטין.
 כיצד מכינים מי חטאת - לוקחים כלי, שמים בו מים חיים (ממעייין ולא מבור). אחר כך לוקחים אפר של שריפת פרה אדומה (לא חשובה הכמות) שמים אותו בכלי ומערבבים את האפר עם המים (פעולה זו נקראת קידוש). אחר שהמים קדושים טובלים בהם אזור ומטיפים מים מהאזור על הטמא.

יש משמעות רבה מאוד לקיים מצוה בזמן (גם כשאפשר לקיימה מאוחר יותר) שהרי הקטר חלבים ואברים דוחה את השבת למרות שניתן לעשותו במוצ"ש

הערות על הדיון בעניין ההתנגשות בין איסורי שבות לקרבן פסח

1. ר' אליעזר ור' יהושע נחלקו האם סעודת יו"ט היא מצוה או לא.

ר' יהושע: חציו לה' וחציו לכם (ולכן יש מצוה בשמחת יו"ט)
 ר' אליעזר: או לה' או לכם (ולכן שמחת יו"ט היא רשות)

כולם מודים שבשבועות, שבת ופורים צריך 'לכם' (ולכן בימים אלו יש מצוה לסעוד)

2. בברייתא מופיעה תוספת לדיון של המשנה:

ר"א: אם הפעולות שאחרי השחיטה דוחות שבת ק"ו שהפעולות שלפני השחיטה ידחו,

דחיה א' של ר"ע: לפני השחיטה שאיננו יודעים אם השחיטה תהיה כהלכתה דחיה לדחיה א': גם השחיטה עצמה לא בטוח שתהיה כהלכתה ובכל זאת היא דוחה שבת!

דחיה ב' של ר"ע: אחרי השחיטה יישנו קרבן ממשי שדוחה את השבת, לפני השחיטה הקרבן הינו בגדר תרחיש בלבד!

3. ר' אליעזר שכח את ההלכה שלימד את ר"ע (לפיה הזאה אינה דוחה את השבת),

ר"ע ניסה להזכיר לו אותה אולם במהלך הדיון ר' אליעזר חש שר' עקיבא מזלזל בו וקיללו שמותו יהיה בשחיטה (על אף שלמרבה הצער קללה זו מומשה, ר' עקיבא זכה לחיות עד גיל 120)

הבעיה בהזאה בשבת איננה רק בעיית מוקצה אלא גם חשש שיטלטל ברה"ר.

דחיה:
 בברייתא מפורש שטמא
 שלא הקריב פסח חייב
כרת
 מכאן שעל טמא חל כבר
חיוב

תירוץ א':
 מכשירי מצוה דוחים שבת רק
 כאשר החיוב כבר קיים.
 באדם טמא החיוב עדיין לא
קיים (ולכן אסור לטלטל מי חטאת
 כדי להזות עליו)

הנחת יסוד א' (מהגמרא שלנו):
 ר' אליעזר מתיר להזות מי חטאת למרות שיש
 חשש שיטלטלם.
הנחת יסוד ב' (ממסכת שבת):
 ר"א מתיר לחלל שבת בשביל מכשירי מצוה.

קושיה:
 מדוע צריך לקבוע (בהנחה א') שאין חשש שיטלטל
 (ומשמע שלטלטל אסור)
 הרי מותר לטלטל מי חטאת כדי להזות (כיוון שהם
 מכשירי מצוה)!!

תירוץ ב':
 ניתן לשחוט פסח על אדם טמא. לכן הזאה איננה מכשירי מצוה
 (שהרי ניתן להסתדר בלעדיה)
 הצורך בהזאה הוא רק כדי לאפשר לאדם לאכול מהפסח (אבל גם אם
 הוא לא יאכל הוא יצא ידי חובת קרבן פסח).

ההבדל בין התירוצים:
תירוץ א': אמנם טמא לא יכול לצאת ידי חובה (כיוון שלא שוחטים פסח על אדם טמא)
 אבל הוא לא חייב לצאת ידי חובה (כיוון שטמא לא חייב עדיין בקרבן פסח)
תירוץ ב': אמנם טמא חייב לצאת ידי חובה, (כיוון שטמא חייב כבר בקרבן פסח)
 אבל הוא באמת יכול לצאת ידי חובה (כיוון ששוחטים פסח על אדם טמא)

החידוש שפוסקים כר"ע לגבי מילה הוא כיוון
 שנכרתו עליה 13 בריתות,
 החידוש שפוסקים כר"ע לגבי פסח הוא כיוון
 שאם לא נקריב את הפסח בזמנו לא ניתן
 להקריבו למחרת ויתחייבו עליו כרת!

רב:
 גם לגבי מילה וגם לגבי קרבן
 פסח - הלכה כר"ע.

ציטוט מהמשנה
 ר' עקיבא: רק מה שלא ניתן לעשות
 לפני שבת - דוחה את השבת.